

Állami kiadások átláthatósága

A közelmúltban (2008. augusztus) napvilágot látott kormányzati kommunikációs költségek (www.kormanysovivo.hu, Új Magyarország Vidékfejlesztési Program kommunikációs szerződése) körül felmerült átláthatósági kérdések kapcsán a Transparency International magyarországi tagozata felhívja a döntéshozók figyelmét a közbeszerzési törvény és az üvegzsab program alkalmazásának hiányosságaira.

A 2003-ban elfogadott ún. üvegzsab program célja az volt, hogy elősegítse a közpénzek, köztulajdon felhasználásának hatékony, átlátható és nyilvános ellenőrzését. A 2005-ben elfogadott elektronikus információszabadság törvény szintén a közvélemény pontos és gyors tájékoztatása érdekében született meg. A jogszabályok végrehajtása azonban a mai napig nem teljes körű, és a közzétételi gyakorlat nem minden esetben tükrözi a törvények szellemét.

A közbeszerzési rendszer hiányosságainak következtében az állami és önkormányzati beszerzések az egyik legmagasabb korrupciós kockázatot rejtő terület Magyarországon. Az átláthatósági szabályok nem teljes körű végrehajtása akadályt gördít a társadalmi kontroll intézménye elé, ami hosszú távon aláássa az állampolgárok bizalmát.

A Transparency International Magyarország álláspontja szerint az államnak biztosítania kell, hogy az adófizetők által befizetett összegek felhasználása valóban nyomon követhető legyen. Az állami és önkormányzati szervek feladata, hogy olyan technikai feltételeket hozzanak létre az átláthatósági szabályok végrehajtásához, amelyek a törvények eredeti célját teljesítik, azaz kereshető, felhasználó-barát adatbázisok formájában jelennek meg.

A Transparency International Magyarország a korrupcióra különösen érzékeny területek, mint kommunikációs, tanácsadói, informatikai és építőipari beruházási költségek esetében kereshető adatbázisok létrehozásával javasolja az átláthatóság hatékonyabb biztosítását. Az adatbázisok tartalmazzák a szerződő feleket, a szerződés célját és értékét.

Az átláthatóság érvényesülése a modern demokrácia alapja, az információhoz való hozzáférés biztosítása elengedhetetlen az állampolgárok és az állam közötti bizalom megalapozásához. A nemzetközi gyakorlat azt mutatja, hogy a közérdekű adatokhoz való hozzáférés hatékony eszköz a korrupció megfékezésére.